

Minister Zdrowia

MRPiPS

KG006121

Warszawa, 10 lipca 2019

KNM.0213.98.2019

Pan
Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Rodziny Pracy,
Polityki Społecznej

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do pisma z dnia 4 czerwca 2019 r. dotyczącego petycji złożonej przez Międzynarodowe Stowarzyszenia Przeciwko Dyskryminacji w Polsce zawierającej propozycję zmiany ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U. Nr 73, poz. 763 z późn. zm.) polegającej między innymi na sprawowaniu nadzoru nad jej wykonywaniem przez ministra właściwego do spraw zdrowia, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Na wstępie pragnę zwrócić uwagę, iż brak jest regulacji prawnych pozwalających stwierdzić, iż zawód psychologa jest zawodem medycznym. Fakt, iż Narodowy Fundusz Zdrowia finansuje świadczenia psychologa wynika z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1510, z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie, ale finansowanie to nie czyni automatycznie zawodu psychologa zawodem medycznym.

Nie można go za taki uznać w świetle definicji zawartej w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 160, z późn. zm.),

zgodnie z którą osobą wykonującą zawód medyczny jest osoba uprawniona na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osobę legitymującą się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny.

Niemniej jednak osoby posiadające tytuł magistra na kierunku psychologia pomimo tego, że nie posiadają wykształcenia medycznego mogą brać udział w realizacji określonych świadczeń zdrowotnych.

W obowiązującym porządku prawnym bowiem nie wszystkie osoby dopuszczone do realizacji wybranych świadczeń gwarantowanych posiadają wykształcenie medyczne (np. wśród personelu realizującego świadczenia obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi w szczególności psychotycznymi powyżej 18 roku życia wymieniono m.in. osobę posiadającą tytuł magistra na kierunku psychologa oraz obok terapeuty zajęciowego osobę legitymującą się innym niż w zakresie terapii zajęciowej wykształceniem, która dodatkowo uzyskała pozytywną opinię kierownika ośrodka prowadzącego terapię zajęciową dla chorych psychicznie po co najmniej rocznej praktyce w zakresie terapii zajęciowej w tym ośrodku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz.U. poz. 1386, z późn. zm.).

Ponadto osoby legitymujące się tytułem magistra psychologii nie posiadają wykształcenia medycznego w rozumieniu rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych: niebędących przedsiębiorcami (Dz.U. poz. 896). Dla określania czynności podejmowanych w ramach danego zawodu jako świadczeń zdrowotnych musi istnieć uzasadnienie w stosownych regulacjach prawnych. Takie ustawowe uzasadnienie istnieje wprost odnośnie do m.in.: lekarzy, pielęgniarek, położnych. Wskazuje się trzy podstawowe kryteria jakościowe odróżniające działalność medyczną od innej działalności na rzecz zdrowia: status naukowy, umocnienie w systemie legislacyjnym oraz posiadanie spójnego kodeksu etycznego. Natomiast w świetle obowiązującej ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, psycholog nie spełnia ww. kryteriów.

Do form wykonywania zawodu psychologa wprowadzono wprawdzie psychoterapię, która jest jednym ze świadczeń zdrowotnych, delegowano jednak ministrowi właściwemu do spraw zdrowia obowiązek określenia w drodze rozporządzenia

standardów stosowania psychoterapii przez psychologów wobec osób z chorobami i problemami zdrowotnymi określonymi w obowiązującej Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ogłaszanej przez Światową Organizację Zdrowia. Powyższe, ilustruje, przeświadczenie ustawodawcy o wyłączeniu psychologów z grupy zawodów medycznych, z wyjątkiem wąskiego obszaru wykonywania zawodu psychologa jakim jest prowadzenie psychoterapii (po odbyciu dodatkowego szkolenia w zakresie psychoterapii).

Odnosząc się do osób posiadających wykształcenie psychologiczne należy także zaznaczyć, iż wykonywanie zawodu psychologa obejmuje bardzo szeroki obszar działań, który nie jest wyłącznie związany z ochroną zdrowia, gdyż rynek usług psychologicznych dotyczy również oświaty, usług marketingowych czy konsultingowych. Wykonywanie zawodu psychologa obejmuje zatem szersze spectrum zagadnień począwszy od pomocy w rozwiązywaniu problemów polityki społecznej poprzez poradnictwo zawodowe, a skończywszy na doradztwie organizacyjnym i konsultingu dla menagerów.

Należy także zwrócić uwagę, iż ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U. poz. 763, z późn. zm.) w żadnym przepisie nie uprawnia psychologa do udzielania świadczeń zdrowotnych. Zawody medyczne takie jak: lekarz, lekarz dentyista, pielęgniarka i położna udzielają świadczeń zdrowotnych, natomiast wśród katalogu czynności składających się na wykonywanie zawodu psychologa, określonych w ustawie z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie wymieniono czynności polegających na udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Pragnę zwrócić także uwagę, iż psycholog w toku kształcenia nie nabywa fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny. Szeroko pojęta nauka psychologii nie znajduje się w zakresie i dziedzinie nauk medycznych, tylko w obszarze nauk społecznych co znajduje odzwierciedlenie m.in. w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2018 r. poz. 227). Psycholodzy nie znajdują się w grupie specjalistów do spraw ochrony zdrowia oraz w grupie średniego personelu do spraw zdrowia. Wymogów tych nie spełnia nawet psycholog kliniczny, który znajduje się w grupie „psycholodzy i pokrewni”.

Mając na uwadze powyższe argumenty, a w szczególności bardzo szeroki obszar działań psychologów niezwiązany w udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz brak kwalifikacji do udzielania ww. świadczeń nie widzę uzasadnienia dla przejęcia przez ministra właściwego do spraw zdrowia nadzoru nad wykonywaniem ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U. Nr 73, poz. 763 z późn. zm.).

Z poważaniem

Z upoważnienia Ministra Zdrowia

Józefa Szczurek-Żelazko

Sekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/